

Είσοδος του κρυφού σχολείου

Το 1764 ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, κάνοντας την πρώτη του περιοδεία, πέρασε από τη Ζίτσα και φιλοξενήθηκε στο μοναστήρι. Εκεί έμαθε για τη διακοπή της λειτουργίας του Σχολείου. Σύμφωνα με την παράδοση, επέπληξε γι' αυτό τον ηγούμενο.

Σε ομιλία που έκανε προς τους κατοίκους, ανέπτυξε τους λόγους, που επέβαλαν την

Η εικόνα του Αγίου Κοσμά στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία

άμεση λειτουργία του Σχολείου. Παρακίνησε τις γυναίκες να προσφέρουν και τα φλουριά ακόμα που είχαν ραμμένα στα φέσια που φορούσαν στα κεφάλια τους.

Με το ποσό που συγκεντρώθηκε, χτίστηκε το Κρυφό Σχολείο στη βορειοανατολική, ακριβώς, γωνία της περιοχής του Αγίου Νικολάου, του μεγάλου μαχαλά και το οποίο οι κάτοικοι ονόμαζαν «Δασκαλειό».

Το σχολείο ήταν χτισμένο στην κορυφή του λοφίσκου. Είσοδο είχε από τον επάνω δρόμο, που οδηγεί προς τη βόρεια πλευρά της εκκλησίας. Σύμφωνα με την παράδοση είχε και υπόγειο.

Απέναντι υπήρχε ένα μικρό κτίριο που σώζονταν ολόκληρο ως το 1930. Έφερε κι αυτό την ονομασία «Δασκαλειό» και ήταν βοηθητικό οίκημα του πραγματικού «Δασκαλειού».

Στις αρχές του ΙΘ΄ αιώνα ο Κωνστάντιος Φιλίτης, Επίσκοπος Βουζαίου (Ρουμανίας), έστειλε χρήματα για να χτιστεί Δημοτικό και Ελληνικό Σχολείο. Ο καθηγητής της Μεγάλης του Γένους Σχολής, Β. Μυστακίδης, δίνει στοιχεία στα «Ηπειρωτικά Χρονικά». Κάποια στοιχεία δίνει και ο Λαμπρίδης στα «Ηπειρωτικά μελετήματα».

Ο Κωνστάντιος Φιλίτης, το 1813, έστειλε χρήματα για να χτιστεί στην πατρίδα του, Ζίτσα, όχι μόνο σχολείο της παλιάς Ελληνικής γλώσσας αλλά και των κοινών λεγόμενων γραμμάτων.

Στους προεστούς έγγραψε να διαλέξουν τόπο κατάλληλο, ώστε να χτιστεί μεγάλο σχολείο με δωμάτια για να κατοικήσουν οι φτωχοί μαθητές και κυρίως αυτοί που ερχόταν από άλλα χωριά.

Από το Βουκουρέστι ο Κωνστάντιος έστειλε βιβλία, για να δημιουργηθεί βιβλιοθήκη και όρισε να στέλλονται κι άλλα κάθε χρόνο για να συμπληρωθεί και να γίνει μια πλούσια βιβλιοθήκη, όχι μόνο με Ελληνικά αλλά και με Ευρωπαϊκά συγγράμματα.

Σύμφωνα με τον Μυστακίδη, την πρώτη φορά, έστειλε 4.000 βιβλία. Ο αριθμός αυτός φαίνεται εντελώς απίθανος για την εποχή και μάλλον οφείλεται σε ανακριβείς πληροφορίες του αείμνηστου αυτού καθηγητή. Το πιθανότερο είναι αυτό που αναφέρει ο Λαμπρίδης, ότι η αξία των τόμων της βιβλιοθήκης ανερχόταν στο ποσό των 4.000 γροσίων. Φαίνεται πως έγινε σύγχυση και ο αριθμός της αξίας μετεπήδησε στον αριθμό των τόμων. Οι τόμοι της βιβλιοθήκης ήταν δερματόδετοι.

Σύμφωνα με τον Μυστακίδη έφεραν την επιγραφή: «Εκ της κατά τους αγίους Ταξίαρχας βιβλιοθήκης της κοινής Σχολής Ζίτσης 1804». Από την ημερομηνία φαίνεται ότι η βιβλιοθήκη ήταν αρχαιότερη του σχολείου. Δυστυχώς όμως η βιβλιοθήκη αυτή λεηλατήθηκε από τους διάφορους δασκάλους και φοροεπιτρόπους.

Ο Λαμπρίδης αναφέρει ότι έτυχε να συναντήσει σε διάφορες περιοχές της Ηπείρου βιβλία, στα οποία μπορούσες να διαβάσεις: «Εκ της βιβλιοθήκης της κατά τους αγίους Ταξίαρχας της κοινής Σχολής Ζίτσης 1804». Βλέπουμε ότι στις δυο επιγραφές υπάρχει κάποια διαφορά.

Ο Κωνσταντίνος, μέχρι το 1825, έστελνε χρήματα για τη λειτουργία του σχολείου και για τους μισθούς τριών δασκάλων. Ένας απ' αυτούς ήταν ο Γεώργιος Γαζής από το Δελβινάκι. Στο Σχολειό δίδαξε και ο Γεώργιος Αίσωπος ή Κρανάς. Ο Μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας όταν πέθανε το 1825 άφησε με διαθήκη του οχτώ χιλιάδες φλουριά, για τη συντήρηση του Σχολείου και για τους υπότροφους μαθητές, που φοιτούσαν από τα γύρω χωριά.

Ο ιερέας Χριστόδουλος Μανούσης έδωσε το 1822 στους μοναχούς του Προφήτη Ηλία 1000 γρόσια. Από τον τόκο, που ήταν 12%, να βοηθούν την Ελληνική Σχολή στη Ζίτσα, την οποία διηύθυνε από το 1823 μέχρι το 1825 ο Γεώργιος Αίσωπος από το Γραμμένο.

Ο Μιχαήλ Τυροκόμος το 1832 έδωσε στο μοναστήρι, για τον ίδιο σκοπό, άλλα 1000 γρόσια.

Ο Παναγιώτης Ζέρβας διέταξε να κατατεθούν στην Εθνική Τράπεζα μετά το θάνατό του 200 καισαροβασιλικά φλουριά. Αυτό συνέβη το 1861. Το ποσό κινδύνευε να χαθεί εξ αιτίας της αδιαφορίας των ενδιαφερομένων.

Ο Αναστάσιος Γουδίνος διέθεσε 6000 καισαροβασιλικά φλουριά. Διέταξε οι 2000 να κατατεθούν στην τράπεζα τρεις μήνες μετά το θάνατό του (1868) και οι τόκοι να βοηθούν οικονομικά το Σχολειό. Οι υπόλοιπες 4000 θα έμεναν για πέντε χρόνια, με τόκο 7%, στον Λάζαρο Σιαμπέκη, έναν από τους εκτελεστές της διαθήκης. Με τα χρήματα που θα συγκεντρωνόταν, επιθυμούσε ν' αγορασθεί κτήμα στη Βλαχία, το οποίο θα ανήκε στο Σχολειό της Ζίτσας. Αν δε βρισκόταν το κατάλληλο κτήμα, τα χρήματα έπρεπε να κατατεθούν στην τράπεζα. Η διαθήκη και αυτού του ευεργέτη δεν εκτελέστηκε κατά γράμμα. Οι 2000 κατατέθηκαν στην τράπεζα επτά χρόνια αργότερα. Το κτήμα δεν αγοράστηκε.

Οι επίτροποι των κληροδοτημάτων Δοσίθεου και Γουδίνου δε συμφωνούν μεταξύ τους κι αυτό σε βάρος του Σχολείου και των νέων. Αλλά και ανάμεσα στους επιτρόπους του κάθε κληροδοτήματος υπάρχουν έριδες, προσπαθώντας ο καθένας να ωφεληθεί και προσωπικά από τη διαθήκη. Ενώ φαινόταν ότι ξόδευαν κάποια ποσά κάθε χρόνο για την επισκευή του Σχολείου, θέρμανση, αγορά βιβλίων κ.τ.λ. Απ' αυτά όμως τίποτα δε γινόταν. Βιβλία καινούρια δεν εμφανίστηκαν, η αυλή παρέμεινε κατεστραμμένη, τα τζάμια των παραθύρων ήταν σπασμένα, οι τοίχοι φθαρμένοι. Θέρμανση, σύμφωνα με τις μαρτυρίες, σπάνια υπήρχε. Ήταν ανάγκη να βρεθεί μια επιτροπή, που θα βοηθούσε, ώστε να λειτουργήσει ξανά σωστά το Σχολειό.

Η Διαθήκη του Αναστασίου Γουδίνου

9ον Εἰς τὰ ἐν Ζίτση ὑπάρχοντα σήμερον Ἑλληνικὸν καὶ Δημοτικὸν Σχολεῖα φλωρία δύο χιλιάδας (ἀριθ. 2.000) ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους.

Ταύτην τὴν ποσότητα οἱ κ. Λάζαρος Σαμπέτης Χριστόδουλος Βόλγας καὶ Χριστόδουλος Μίσιος οὗς διορίζω ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης μου, θὰ πέμψωσι μετὰ τρεῖς μῆνας τὸ πολὺ ἀπὸ τοῦ θανάτου μου, εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὴν Τράπεζαν ὅπου θὰ μείνωσιν ἐπὶ τὸ μέχρῃς ὅτου εὗρεθῶσι νὰ ἀγορασθῶσι μετοχαί, τῆς μνημονευθείσης Τραπέζης τὸ δὲ εἰσόδημα τούτων τῶν χρημάτων θὰ πέμπηται τακτικῶς καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς Ζίτσαν πρὸς τοὺς κ. Μιχαὴλ Γ. Γκάλγκον, Πανταζῆ Γουδῖνον καὶ Βασίλειον Παπασταῦρον, οὗς διορίζω ἐπιτρόπους μου καὶ οἵτινες θὰ ἐξοδιάζωσι τοῦτο τὸ εἰσόδημα εἰς διατήρησιν καὶ βελτιώσιν τῶν ρηθέντων σχολείων. Δηλαδή αὐξάνοντες τὸν μισθὸν τῶν διδασκάλων (ἵνα οὕτως εὐρίσκωνται εὐκολώτερον ἄνδρες πεπαιδευμένοι νὰ διδάσκωσιν ἐν Ζίτση καὶ νὰ βελτιῶσι τὴν κατάστασιν τῆς παιδείας) ἀγοράζοντες βιβλία διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῶν μνημονευθέντων σχολείων εὐτρεπίζοντες τὸ οἰκοδόμημα καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ πράττοντες πᾶν ὅ,τι ἐγκρίνει καλὸν ἢ Ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Ζίτσης. Οἱ ἐπίτροποί μου θὰ ἐξοδιάζωσι καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος εἰσοδήματος φλωρία δέκα πέντε (ἀριθ. 15) εἰς τέλεισιν μνημοσύνων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποβιώσεώς μου πρὸς μνήμην ἐμοῦ καὶ τῶν συγγενῶν μου, ἵνα δὲ αὕτη ἡ ἐπιτροπὴ ἢ κατὰ τὸ δυνατόν αἰωνία, ὅταν ἐν τι τῶν μελῶν αὐτῆς τυχὸν παραιτηθῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ ἐξ ἄλλης περιστάσεως μὴ δυνηθῇ νὰ συνεργάζηται τότε οἱ πρωτεύοντες τῆς Ζίτσης νὰ ἐκλέγωσιν ἀντ' ἐκεῖνου ἄλλον.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας μου ὅπερ θὰ εὗρεθῇ εἰς τὸν κ. Λάζαρον Σαμπέτην, θὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ μέχρῃς ὅτου εὔρη νὰ ἀγοράσῃ ἐνταῦθα ἔγγειόν τι κτῆμα, οὗ τὸ εἰσόδημα νὰ πέμπηται πρὸς τοὺς ἐν Ζίτση ἐπιτρόπους μου διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὁμοίως εἰς τὰ ρηθέντα σχολεῖα. Ἄλλ' ἐὰν μετὰ πέντε ἔτη ὁ κ. Λάζαρος Σαμπέτης δὲν ἀγοράσῃ ἔγγειον κτῆμα τότε νὰ πέμψῃ ἐκεῖνο τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ἥτις θὰ διαβιβάξῃ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ὡς καὶ τῶν ἄλλων δύο χιλιάδων φλωρίων πρὸς τοὺς ἐν Ζίτση ἐπιτρόπους μου.

Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Ζίτσης ἐπιφορτίζεται νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῇ ἀκριβῇ ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης μου καὶ νὰ λαμβάνῃ τακτικὸν λογαριασμὸν καὶ νὰ πράττῃ ὅ,τι νομίζει ἀναγκαῖον πρὸς ἀποφυγὴν οἰασδῆποτε παρεκτροπῆς ἢ καταχρήσεως.

Ἐν Βουκουρεστίῳ 1868 Ἰουνίου 11

Ἀναστάσιος Γουδῖνος

Το 1858 τα μοναστήρια του Αϊ-Λιά και των πατέρων έχτισαν με δαπάνες τους το Δημοτικό σχολείο κοντά στο καφενείο «Καλλιθέα». Μέχρι το 1872 το σχολείο λειτούργησε μικτό. Τότε δημιουργήθηκε χωριστό Παρθεναγωγείο. Δίπλα στους Ταξιάρχες στεγαζόταν το Σχολαρχείο.

Το παλιό Δημοτικό Σχολείο

Το 1872 ο ευεργέτης Δημήτριος Φιλίτης μετέτρεψε το σπίτι του στη Ζίτσα σε Παρθεναγωγείο. Εκεί τα κορίτσια μάθαιναν εκτός από τα στοιχειώδη γράμματα (τετρατάξιο Δημοτικό) και υφαντική. Το Παρθεναγωγείο είχε τρεις δασκάλες, από τις οποίες οι δυο δίδασκαν γράμματα και η τρίτη υφαντική. Την επίβλεψη και φροντίδα της σωστής λειτουργίας του την ανέθεσε με τη διαθήκη του στο σύλλογο διάδοσης των Ελληνικών γραμμάτων, που είχε έδρα στην Αθήνα. Ο σύλλογος αυτός διαχειριζόνταν το κληροδοτήμά του και διόριζε το διδακτικό προσωπικό. Το Παρθεναγωγείο λειτούργησε στο σπίτι του Φιλίτη μέχρι το 1905. Κι εδώ λόγω της αδιαφορίας των επιτρόπων το κτίριο ερειπώθηκε. Λειτουργούσε μέχρι το 1923 με ενοίκιο σε διάφορα σπίτια της Ζίτσας. Τότε ξανάγινε μικτό το Δημοτικό σχολείο, οπότε καταργήθηκε το Παρθεναγωγείο.

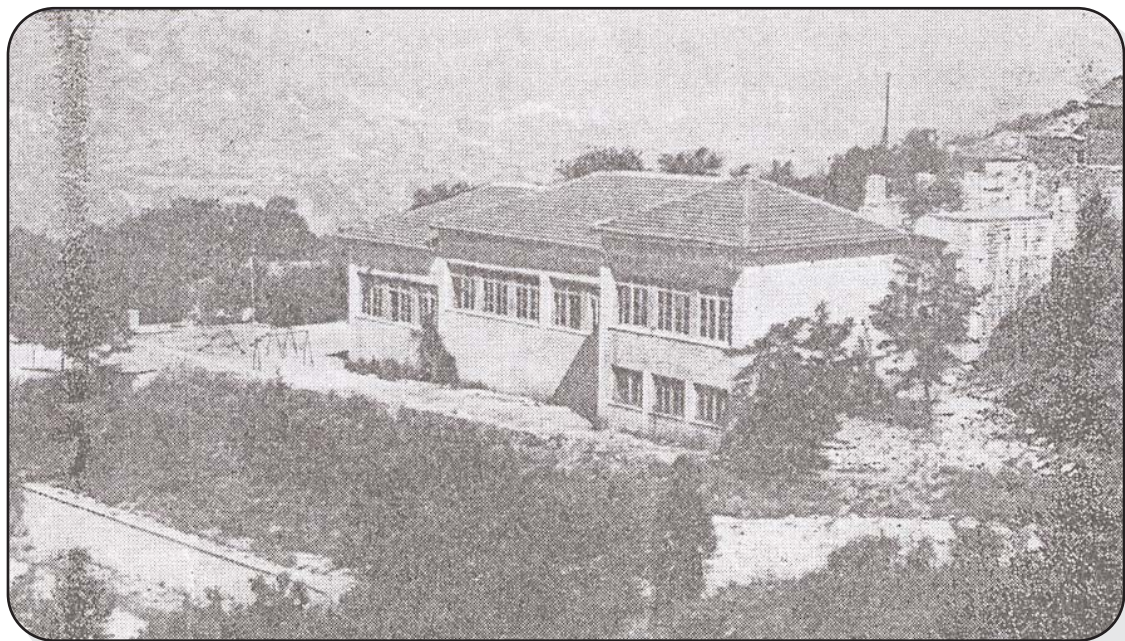
Το 1884 ο Αναστάσιος Φιλίτης όρισε με διαθήκη του να δοθούν από τους εκτελεστές της 85.000 φράγκα στο «Σύλλογο προς διάδοσιν των Ελληνικών γραμμάτων» στην Αθήνα, ο οποίος έπρεπε να χορηγεί υποτροφίες για σπουδές φτωχών και επιμελών παιδιών από τη Ζίτσα. Έδωσε το δικαίωμα στην κοινότητα να επιβλέπει αν τη-

ρούνται όλα όπως τα ήθελε. Στους εκτελεστές της διαθήκης του άφησε 600 καισαροβασιλικά φλουριά, για να αγοραστεί ένα ακίνητο στα Γιάννινα, του οποίου το εισόδημα θα χρησιμοποιείτο για τη λειτουργία των σχολείων της Ζίτσας. Το ακίνητο όμως δεν αγοράστηκε, επειδή οι εκτελεστές έκριναν ότι ήταν καλύτερα να καταθέσουν το ποσό αυτό στην τράπεζα.

Από τους πόρους των κληροδοτημάτων των ευεργετών πληρώνονταν οι μισθοί των δασκάλων και μοιράζονταν στους μαθητές, ντόπιους και ξένους, δωρεάν τα σχολικά βιβλία και η γραφική ύλη.

Το 1939, με δαπάνη των κληροδοτημάτων του Αναστασίου και Δημητρίου Φιλίτη, χτίστηκε το νέο κτίριο του Δημοτικού σχολείου, κοντά στην εκκλησία των Ταξιαρχών. Το κτίριο δεν μπόρεσε τότε να ολοκληρωθεί, εξαιτίας του πολέμου που ακολούθησε. Μετά τον πόλεμο, επειδή τα κληροδοτήματα αυτά εκμηδενίστηκαν, τη δαπάνη για την αποπεράτωση του σχολείου, την ανέλαβε το κράτος. Το αρχικό σχέδιο ήταν να συστεγαστεί στο κτίριο αυτό και η Αστική Σχολή, έτσι ονομάζονταν τα Ημιγυμνάσια. Συγχρόνως να γίνουν αίθουσες τελετών, σχολικός κινηματογράφος κ.λ.π. Στο κτίριο αυτό σήμερα στεγάζεται το Δημοτικό σχολείο και το Νηπιαγωγείο.

Από τα κεφάλαια του κληροδοτήματος του Αναστασίου Φιλίτη απέμεινε ένα μέρος, το οποίο αποφέρει ένα ετήσιο εισόδημα. Ο Σύλλογος, που είναι υπεύθυνος για το κληροδοτήμα αυτό, επιδοτεί Ζητσιώτες φοιτητές.

Το νέο Δημοτικό Σχολείο

Το Ελληνικό Σχολείο συνέχισε να λειτουργεί μέχρι το 1935. Το κτίριο όμως ερειπώθηκε το 1910. Για 2-3 χρόνια στεγάστηκε στο κτίριο του Δημοτικού Σχολείου, που το χώρισαν, για το σκοπό αυτό, με σανιδένια χωρίσματα. Τα υπόλοιπα χρόνια στεγά-

στηκε σε σπίτια κατοίκων με ενοίκιο.

Από το 1935 μέχρι το 1940 στεγάστηκε στο σπίτι «Σακκά», που το είχε αγοράσει και διασκεύασει για το σκοπό αυτό η επιτροπή του κληροδοτήματος Δημ. Ζησιταίου. Στην περίοδο της δικτατορίας Μεταξά τα Ελληνικά Σχολεία πήραν το όνομα «Αστικά Σχολαί».

Στα χρόνια της Ιταλογερμανικής κατοχής η λειτουργία της Αστικής Σχολής σταμάτησε. Οι κάτοικοι έκαναν έρανο για να μαζευτούν χρήματα, ώστε να ξαναλειτουργήσει η Σχολή, αφού έβλεπαν ότι το κράτος δεν τους βοηθούσε. Οι σχολές μετονομάστηκαν σε Ημιγυμνάσια. Σαν Ημιγυμνάσιο λειτούργησε μέχρι το 1963. Την άλλη χρονιά έγινε κρατικό και λειτούργησε με τρεις τάξεις. Τα Ημιγυμνάσια λειτουργούσαν με δυο τάξεις.

Το Γυμνάσιο στεγάστηκε σε ιδιωτικά οικήματα, γιατί η οικία «Σακκά» είχε ερειπωθεί κατά ένα μέρος στην κατοχή. Το υπόλοιπο αποτελείωσαν οι ίδιοι οι κάτοικοι μετά την απελευθέρωση.

Το παιδαγωγικό σύστημα, που εφαρμοζόταν όλα αυτά τα χρόνια, είχε σαν χαρακτηριστικό την αυστηρότητα των δασκάλων προς τους μαθητές και τον φόβο των μαθητών προς τους δασκάλους.

Η σκληρότητα των δασκάλων δεν προερχόταν από κακία, αλλά επειδή πίστευαν ότι με τον τρόπο αυτό βοηθούν περισσότερο τους μαθητές να μάθουν γράμματα και να γίνουν σωστοί άνθρωποι.

Μέχρι τότε η Ζίτσα, με τα εκπαιδευτήρια που είχε και τις υποτροφίες που έδιναν κάποιοι ευεργέτες, αριθμούσε πολλούς γραμματισμένους και επιστήμονες. Σε όλη την Ήπειρο είχε αποκτήσει το όνομα του πιο μορφωμένου και ανεπτυγμένου χωριού.

Το Γυμνάσιο στην οικία Λιάκου

Σύμφωνα με μαρτυρίες των κατοίκων το 1956 το Γυμνάσιο στεγαζόταν στο σπίτι του Γεωργίου Αυγέρη. Αργότερα για ένα μικρό χρονικό διάστημα στο Πνευματικό Κέντρο και μετά το 1962 στην Οικία Λιάκου, που βρίσκεται πίσω από το ξενοδοχείο Καλλιθέα. Σήμερα είναι ξυλουργείο.

Οι τάξεις ήταν μικρές. Τα μαθήματα που διδάσκονταν ήταν οχτώ. Τη σχολική χρονιά 1966-67 προστέθηκε και η ξένη γλώσσα.

Το 1974 οι τάξεις γίνονται τέσσερις και ξεκινάει το εξατάξιο Γυμνάσιο.

Το 1977 το σημερινό κτίριο ήταν έτοιμο και επιτέλους οι μαθητές είχαν δικό τους σχολείο.

Ως το 1987 η θέρμανση γινόταν με ξυλόσομπες. Κατά τη σχολική χρονιά 2001-02, στο κτίριο έγινε καθολική ανακαίνιση. Άλλαξε η εσωτερική διαρρύθμιση, τα παράθυρα, τα καλοριφέρ. Οι μαθητές εκείνο το διάστημα φιλοξενήθηκαν στη Μαθητική Εστία. Φέτος μπήκε και στέγη.

Το σχολείο σήμερα λειτουργεί, έχοντας σχεδόν όλα όσα χρειάζεται για να λειτουργήσει ένα σύγχρονο σχολείο.

Το θέατρο στο σχολείο

Κατά καιρούς οι μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου ανέβασαν θεατρικά έργα με τη βοήθεια των καθηγητών.

Ένα από τα καλύτερα και το οποίο αξίζει να θυμηθούμε, ήταν ο Πλατωνικός διάλογος «Κρίτων». Ανέβηκε από τους μαθητές της Β΄ Λυκείου τον Ιούνιο του 1977. Το ρόλο του Σωκράτη έπαιξε ο μαθητής Δημήτρης Ζώτος και του Κρίτωνα ο Δημήτρης Ντάνης.

Στο ανέβασμα του έργου βοήθησε και ο Οργανισμός Ηπειρωτικού Θεάτρου, ο οποίος κάλυψε τα σκηνικά, το φωτισμό και γενικά το τεχνικό μέρος.

Οι μαθητές σε συζήτηση που είχαν με τον κ. Δημήτρη Ζώτο, ο οποίος εργάζεται σήμερα στο ταχυδρομείο Ζίτσας, τους διηγήθηκε πως ανέβασαν τότε τον «Κρίτωνα»:

«Με αυτή τη συνάντηση «με γυρίζετε» πολλά χρόνια πίσω, χρόνια γλυκά, χρόνια πικρά, χρόνια ονειρεμένα, χρόνια αξέχαστα, γι' αυτό σας ευχαριστώ.

Αφορμή για το ανέβασμα του θεατρικού έργου ήταν ο καθηγητής μας κ. Απόστολος Παπαϊωάννου και αιτία το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών και συγκεκριμένα το βιβλίο ο «Κρίτων».

Η ιδέα ήταν του κ. Παπαϊωάννου. Στην πρότασή του ποιος θα αναλάβει τους δυο ρόλους, σε πρώτη φάση, δεν απάντησε κανένας. Μετά όμως από συζήτηση και προτάσεις καταλήξαμε σε μένα και στο συμμαθητή μου Ντάνη Δημήτρη. Εγώ ανέλαβα το ρόλο του Σωκράτη και ο Ντάνης του Κρίτωνα.

Ο κ. Παπαϊωάννου μας έφερε το κείμενο σε μετάφραση του κ. Κακριδή και αμέσως αρχίσαμε τις πρόβες, πρώτα μέσα από το κείμενο και μετά χωρίς αυτό.

Τη χρονιά εκείνη στο θέατρο τέχνης Καρόλου Κουν, είχαν ανεβάσει το έργο «Η αληθινή απολογία του Σωκράτη». Ήταν σχεδόν το ίδιο με αυτό που θα ανεβάζαμε εμείς.

Με πρόταση του καθηγητή μας και συντονιστή σε όλη μας την προσπάθεια και με έξοδα της μαθητικής κοινότητας, πήγα στην Αθήνα κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων. Εκεί παρακολούθησα την παράσταση και συναντήθηκα με τον Κάρολο Κουν και τον Γιώργο Λαζάνη. Με δέχτηκαν με αγάπη. Μου έδωσαν οδηγίες σχετικά με το ρόλο μου και την πραγματοποίηση της παράστασης.

Στην προσπάθειά μας αυτή, είχαμε και τη συμπαράσταση του Ηπειρωτικού Θεάτρου.

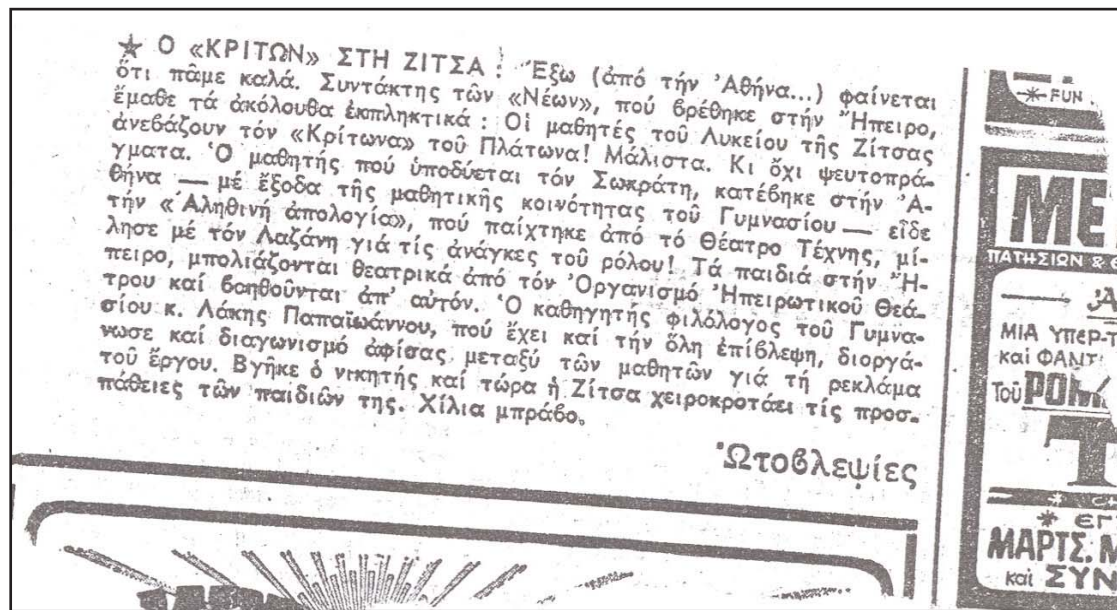
Τα κουστούμια μας τα έραψε η κ. Τζίνα (μοδίστρα), μετά από πρόταση του κ. Παπαϊωάννου.

Η παράσταση πραγματοποιήθηκε στο τέλος της σχολικής χρονιάς και είχε μεγάλη επιτυχία.

Θα ήθελα αν μου δινόταν η ευκαιρία να την παρουσιάσω ξανά, με τους ίδιους συντελεστές εκείνης της χρονικής περιόδου.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία στην προσπάθεια που κάνετε.»

Η παράσταση άρεσε πολύ, έγινε γνωστή και πέρα από τα Γιάννενα. Η εφημερίδα τα Νέα της αφιέρωσε λίγες γραμμές:

Πέρυσι οι μαθητές ανέβασαν τρία θεατρικά: «Το δικαστήριο των ζώων», «οι εξετάσεις» και «οι βαθμοί του παιδιού».

Διακρίνονται οι μαθητές: *Τσούμπη Αφροδίτη, Κοντονίκας Μανόλης, Κοντογιάννης Φίλιππος, Μανούση Χρύσα και Ζιάκας Χρήστος.*

Οι μαθήτριες: *Κατσουλίδη Κατερίνα και Ζώτου Γιώτα.*

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τάξη: Διαταξικό

ΘΕΜΑ: Η πόλη μας «ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ»

Σχολικό έτος 2003-2004

Ο σύλλογος των καθηγητών του Πειραματικού Γυμνασίου Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, μετά από συζήτηση, αποφάσισε την εφαρμογή του προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης. Το πρόγραμμα διήρκησε από τις 8-12-2003 έως τις 4-3-2004. Την υλοποίησή του ανέλαβαν μαθητές του Α1, Β1, Β3, Γ1 και Γ3.

Το θέμα μας αφορούσε στην πόλη μας και χωρίστηκε σε 3 υποενότητες. Συγκεκριμένα:

Α΄ Τάξη: «Η φύση στην πόλη»

Β΄ Τάξη: «Η πόλη άλλοτε και τώρα»

Γ΄ Τάξη: «Η πόλη μας, μια πολυπολιτισμική κοινωνία»

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά τις διαθέσιμες διδακτικές ώρες του ωρολογίου προγράμματος και η επεξεργασία έγινε κατά τάξη και κατά ομάδες των μαθητών.

Οι γενικοί σκοποί του προγράμματος για την πόλη ορίστηκαν σε συνεργασία με τους μαθητές: Η γνωριμία με την πόλη, η ιστορική της πορεία, η πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση, η φιλοξενία των κατοίκων και η πολυπολιτισμικότητά της.

Το γενικό πλαίσιο της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε ήταν η αξιοποίηση των εμπειριών των μαθητών και η αναζήτηση πληροφοριακού υλικού, το οποίο αντλήθηκε από τις τοπικές βιβλιοθήκες και τα αρχεία της πόλης μας. Αναλυτικότερα η μεθοδολογία για την προσέγγιση των επιμέρους θεμάτων από τις ομάδες των μαθητών αναφέρονται στις υποενότητες.

Φάσεις

- A) Ορίστηκε το θέμα μετά από διάφορους προβληματισμούς που εξέφρασαν οι μαθητές. Μέσα από το διάλογο και την πρωτοβουλία των μαθητών ορίστηκε ο τίτλος του προγράμματος και εντοπίστηκαν οι σκοποί του.
- B) Ορίστηκε το πλαίσιο δράσης: Προγραμματισμός της έρευνας, χωρισμός σε ομάδες, διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος.
- Γ) Επισκέψεις σε χώρους υποδοχής και εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας καθώς και σε χώρους εργασίας.

Κάθε ομάδα συνέταξε ερωτηματολόγιο και κατέγραψε τις εμπειρίες, τις απαντήσεις, φωτογράφησε και ανακοίνωσε τη δραστηριότητά της στις υπόλοιπες ομάδες.

Μετά από τη σχετική συζήτηση οι μαθητές κατέγραφαν από κοινού τα συμπεράσματά της.

Δ) Ανακοίνωση συμπερασμάτων. Αξιολόγηση του προγράμματος.

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Από την πρώτη (Α΄) τάξη του Πειραματικού Γυμνασίου Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων συμμετείχε στο πρόγραμμα «ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ» μόνο ένα τμήμα, το Α1 (Δύναμη: 22 μαθητές).

Πραγματοποιήθηκαν 17 ώρες εργασίας με τους μαθητές και η συνεργασία έγινε με 5 καθηγητές: δύο φιλολόγους, 1 βιολόγο, 1 γαλλικής φιλολογίας και 1 θεολόγο.

Αρχικά προσδιορίστηκαν η έννοια και οι σκοποί της Ευέλικτης Ζώνης και σε συνεργασία με τους μαθητές έγινε η επιλογή του θέματος με βάση τις άμεσες εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

Θέμα: το φυσικό τοπίο της πόλης των Ιωαννίνων (άλση, πάρκα, δασύλλια, λίμνη).

Με κριτήριο τις ενότητες του θέματος συγκροτήθηκαν και οι ομάδες εργασίας. Προέκυψαν 4 ομάδες των μαθητών της Α1 τάξης και συνεργάστηκαν αρμονικά.

Όλοι οι μαθητές του τμήματος ενημερώθηκαν με συζήτηση στην τάξη για τη σημασία του φυσικού περιβάλλοντος στη ζωή των ανθρώπων.

Από τη συνεργασία αυτή προέκυψε ότι:

- Ο άνθρωπος και το περιβάλλον είναι δύο σύνολα που συνδέονται άμεσα και αρμονικά.
- Ο άνθρωπος ζει από τα αγαθά που του παρέχει η φύση. Η διατήρηση της ζωής εξαρτάται από την αξιοποίηση και την προστασία του πλούτου της φύσης. Κι όταν ο άνθρωπος διέκοψε ή έχασε την επαφή του με τη φύση, βρέθηκε σε οδυνηρά αδιέξοδα. Επαφή με τη φύση σημαίνει φυσικότερη ζωή, συμφιλίωση με τα στοιχεία και τα όντα της φύσης. Ο άνθρωπος, τα προηγούμενα χρόνια αλλά ακόμα και σήμερα, πίστεψε πως θα μπορούσε ατιμώρητα να ανατρέψει τους νόμους της φύσης. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, η προσπάθεια του ανθρώπου να ξαναέρθει σε επαφή με τη φύση είναι χαρακτηριστική.
- Τώρα με τις καταστροφές που προκάλεσε η αλαζονική του στάση κατάλαβε πως η σωτηρία του θα εξαρτηθεί από την εναρμόνιση της ζωής του με τις αρχές και τους νόμους της φύσης.
- Ο άνθρωπος σήμερα στις μεγαλουπόλεις άδικα αναζητά ποιότητα ζωής. Γιατί στις πόλεις ληλάτησε και παραμόρφωσε τη φύση, μόλυνε την ατμόσφαιρα και τη θάλασσα, αύξησε το άγχος του με την κυκλοφοριακή συμφόρηση, ξόδεψε τις σωματικές και πνευματικές του δυνάμεις στο κυνήγι του χρήματος. Έτσι έχασε την ποιότητα της ζωής του.
- Στην πόλη των Ιωαννίνων που ζούμε εμείς απολαμβάνουμε μια ευτυχή συγκυρία

για την εποχή μας. Στη μεγάλη αυτή πόλη μας έχουμε όλα τα αγαθά της μεγαλούπολης κι από την άλλη βρισκόμαστε κοντά στη φύση.

Στη συνέχεια οι μαθητές, χωρισμένοι στις 4 ομάδες, άρχισαν να εργάζονται στα θέματά τους. Το υλικό που συγκέντρωναν κάθε φορά αποτελούσε αντικείμενο συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων στην τάξη.

Η παρέμβαση των συντονιστών-καθηγητών ήταν διακριτική, στο βαθμό κυρίως που αφορούσε τη μεθοδολογική προσέγγιση του θέματος και τις πηγές.

Οι μαθητές επισκέφθηκαν και χρησιμοποίησαν τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας, κυρίως σε ό,τι αφορούσε τη διευκρίνιση όρων και τη συγκέντρωση συμπληρωματικών πληροφοριών. Γιατί, πρωταρχικός σκοπός, όπως τέθηκε εξ αρχής, ήταν η άμεση εξοικείωση και επαφή των παιδιών με το φυσικό περιβάλλον της πόλης των Ιωαννίνων.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που ανέπτυξαν οι μαθητές εντάσσεται και η επίσκεψη των μαθητών στο τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Εκεί, οι μικροί μαθητές ενημερώθηκαν στο εργαστήριο Βοτανικής και Ζωολογίας για τους τρόπους της έρευνας. Έγιναν και οι ίδιοι ερευνητές. Στο εργαστήριο Βοτανικής είδαν με τα μικροσκόπια όλοι οι μαθητές το βλαστό, το φύλλο και τη ρίζα των φυτών λεπτομερώς. Στο εργαστήριο Ζωολογίας είδαν με τα στερεοσκόπια όλοι οι μαθητές, πειραματόζωα.

Από την ενημέρωση, την έρευνα και τις ως τώρα εμπειρίες των μαθητών προέκυψε ένα πλούσιο υλικό για το θέμα της ερευνητικής εργασίας, το οποίο συνοψίζοντας έχει ως εξής:

Η πόλη μας περιβάλλεται από μικρά αλλά καταπληκτικά δασύλλια-πενκώνες, που αποτελούν πνεύμονες ζωής, φυσικούς πόρους που έχουν πολύπλευρη σημασία και ανυπολόγιστη αξία για τη ζωή και τον άνθρωπο. Τέτοια είναι το περιαστικό δάσος των Ιωαννίνων, που καλύπτει μια αρκετά μεγάλη έκταση στο βουνό που βρίσκεται στη δυτική πλευρά της πόλης καθώς και τα δάση από πεύκα, που κοσμούν το λόφο Ζευγάρια και το τουριστικό περίπτερο του Φρόντζου.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, η πόλη μας κοσμείται και από άλση, όπως το άλσος στην πλατεία Ζαλόγγου όπου υπάρχουν ψηλά δένδρα αλλά και θάμνοι.

Στα Ιωάννινα επίσης υπάρχει το άλσος της οδού Βηλαρά και το άλσος κοντά στο νοσοκομείο Χατζηκώστα.

Στο λόφο του Βελισαρίου ακόμα υπάρχει ένα άλλο μεγάλο άλσος που κοσμεί την πόλη μας. Σε αυτό υπάρχουν μεγάλα δένδρα ύψους 6-8 μέτρων, κυρίως πεύκα, αλλά και λίγες λεύκες. Οι μικροί επίσης θάμνοι που βρίσκονται σ' αυτό αποτελούν ένα σημαντικό πνεύμονα πρασίνου για την πόλη μας. Ωστόσο, ο τομέας εκείνος που προβάλλει την πόλη μας είναι τα πάρκα. Ένα τέτοιο πάρκο που κοσμεί την πόλη των Ιωαννίνων είναι το πάρκο Πυρσινέλλα (Γιαννιώτικο σαλόνι).

Το πάρκο αυτό έχει μεγάλη έκταση και πάρα πολλά δένδρα, όπως πεύκα, λεύκες,

ιτιές αλλά και πάρα πολλούς θάμνους. Και όμως θα λέγαμε ότι βρισκόμαστε σε ένα παραδεισένιο μέρος για αναψυχή αλλά και για παιχνίδι των παιδιών.

Το δροσερό γρασίδι διακοσμούν πανέμορφα λουλούδια, κυριαρχούν τα τριαντάφυλλα, τα χρυσάνθεμα, οι μαργαρίτες και οι τουλίπες που με τα χρώματά τους ομορφαίνουν το τοπίο.

Σε κάποια μέρη του πάρκου αυτού υπάρχουν μικρές τεχνητές λιμνούλες με μικρά ψάρια και πάπιες, που συνεχώς εντυπωσιάζουν τους περιπατητές της όμορφης φύσης. Εκεί οι ενήλικες αλλά και τα παιδιά διασκεδάζουν, δίνοντας τροφές στις πάπιες που τρέχουν προς το μέρος τους.

Οι υπεύθυνοι του Δήμου Ιωαννιτών και όσοι εργάζονται στο Γιαννιώτικο Σαλόνι διατηρούν το πάρκο μας και συνεχώς αλλάζουν τον τρόπο αρχιτεκτονικής του. Ο τρόπος αρχιτεκτονικής του είναι ο αγγλικός. Αυτός ο ρυθμός αρχιτεκτονικής πάρκων δημιουργήθηκε στην Αγγλία, επηρεασμένος και από ένα άλλο ρυθμό, τον γαλλικό. Αυτός ο ρυθμός είναι κατάφυτος από δένδρα και λίγα λουλούδια. Λόγω του κλίματος στην Αγγλία είναι δύσκολη η διατήρηση των καλλωπιστικών φυτών, ωστόσο όμως ο ρυθμός αυτός είναι εφικτό να συσταθεί σε πολλές περιοχές του κόσμου, αφού τα αιεθαλή δένδρα δεν επηρεάζονται τόσο πολύ από το κλίμα.

Ένα άλλο πάρκο που κοσμεί την πόλη μας είναι το πάρκο του Κουραμπά. Αυτό το πάρκο δεν διαθέτει τόσο μεγάλη έκταση, αλλά κάθε μέρα είναι γεμάτο από παιδικές φωνές. Υπάρχουν παγκάκια για ανάπαυση και αρκετές κούνιες αλλά και τσουλήθρες για τους μικρούς επισκέπτες. Έχει ψηλά δένδρα, όμως όχι τόσα πολλά. Κυρίως υπάρχουν πεύκα, πλατάνια και κάτω δεν υπάρχει γρασίδι.

Το πάρκο επίσης στα Λιθαρίτσια, στο κέντρο της πόλης των Ιωαννίνων, όπου υπάρχει και το Αρχαιολογικό Μουσείο είναι ένας από τους πιο απολαυστικούς παιδότοπους στην πόλη μας. Το πάρκο αυτό διαμορφωμένο σ' ένα φυσικά υπερυψωμένο τόπο παρέχει μια καταπληκτική θέα στους επισκέπτες και τους καθημερινούς περιπατητές που φτάνουν εκεί για ξεκούραση και αναψυχή.

Τέλος στη οδό Μ. Αλεξάνδρου, δίπλα στο Εβραϊκό Νεκροταφείο, καθώς ανεβαίνουμε στο λόφο του Φρόντζου, υπάρχει το πάρκο της Αγ. Τριάδας, μικρότερο σε έκταση από τα άλλα, αλλά εξίσου σημαντικό για τους μικρούς και τους μεγάλους κατοίκους της πόλης μας.

Ανάμεσα όμως στα φυσικά τοπία των Ιωαννίνων βασική θέση κατέχει η λίμνη Παμβώτιδα. Μια απλή ματιά να ρίξει μόνο κανείς θα μείνει έκθαμβος από το πράσινο, τα δένδρα και την τεράστια ποικιλία φυτών που απλώνονται στο μήκος της περιμέτρου της και συμπληρώνουν την χαρακτηριστική όψη του καταπράσινου τοπίου του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Εδώ δεν θα έπρεπε να ξεχάσουμε να αναφερθούμε στη συνεισφορά του νησιού στον τομέα αυτό, που παρόλο τη μικρή του έκταση είναι σχεδόν κατάφυτο απ' άκρη σε άκρη. Επίσης, η λίμνη Παμβώτιδα επηρεάζει αρκετά θετικά και τον

άνθρωπο, γιατί είναι ένα μέρος το οποίο προσφέρει:

- Θέα από τα πιο ψηλά σημεία της πόλης.
- Παραλιακό μέρος, όπου βρίσκονται πολλά εστιατόρια και αίθουσες ψυχαγωγίας γιατί προσφέρουν στον επισκέπτη ένα όμορφο περιβάλλον που συνδυάζει τη θέα στη λίμνη και στο πράσινο.
- Τόπος δροσιάς, που ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες δροσίζει την πόλη ανανεώνοντας το οξυγόνο από τους τεράστιους πλάτανους που υπάρχουν γύρω τους.

Η λίμνη Παμβώτιδα βρίσκεται σε 20ο ανατολικό και 40ο βόρειο γεωγραφικό πλάτος. Το υψόμετρό της είναι 470 μ. Όσον αφορά τις διαστάσεις της η λίμνη έχει μέσο μήκος 7,5 χμ. και μέσο πλάτος 4,5 χμ. καλύπτοντας έτσι συνολική έκταση 22 τ. χμ. Ο όγκος των νερών της είναι περίπου 90.000.000 κ.μ. και το μέγιστο βάθος από την υψηλότερη στάθμη είναι 9,6 μ.

Σε ότι αφορά την προέλευση των νερών της, αυτά προέρχονται από τις βροχοπτώσεις (όμβρια), από τις πηγές της Ντραμπάτοβας και από τις πηγές του Στρουνίου.

Σίγουρα η παλαιότερη μορφολογική κατάσταση της λίμνης και των γύρω περιοχών διαφέρει αρκετά από τη σημερινή μορφή της. Πιο συγκεκριμένα με τις ανθρώπινες κυρίως παρεμβάσεις το σχήμα και το μέγεθος της λίμνης άλλαξαν κατά πολύ τα τελευταία 50 - 100 χρόνια. Αρχικά, όσον αφορά το σημερινό κάμπο της Λαψίστας, παλαιότερα ήταν υδροβιότοπος ως τμήμα της λίμνης. Ο υδροβιότοπος αυτός ευνοούσε τη ζωή και ταυτόχρονα την αναπαραγωγή των ψαριών, γιατί είχε τα απαραίτητα στοιχεία, όπως το πολύ μικρό βάθος, την ακινησία σχεδόν των νερών και την κατάλληλη θερμοκρασία. Το κομμάτι της λίμνης όμως αυτό αποξηράνθηκε περίπου κατά τη δεκαετία του '50 με τη διοχέτευση των νερών στον ποταμό Καλαμά, κάτι που σήμαινε την άμεση καταστροφή του υδροβιότοπου και ό,τι άλλο αυτό επακολουθούσε.

Σε ό,τι αφορά τη χλωρίδα της λίμνης, αυτή είναι αρκετά πλούσια και ποικίλλει. Στην περίμετρο της λίμνης υπάρχουν τα περίφημα πλατάνια. Επίσης υπάρχει πράσινο (γρασίδι) και τεράστια ποικιλία από φυτά και άλλα είδη λουλουδιών. Ακόμα και η χλωρίδα μέσα στην ίδια τη λίμνη είναι αρκετά πλούσια. Δυστυχώς όμως αρκετή από τη συνολική έκταση της λίμνης καλύπτεται περιμετρικά από καλάμια, των οποίων το ύψος είναι περίπου 1 - 2 μέτρα, έξω από την επιφάνεια του νερού. Αυτό συμβαίνει εξ αιτίας του φαινομένου του ευτροφισμού. Κατά το φαινόμενο αυτό, το νερό της βροχής παρασέρνει τα λιπάσματα από τα γειτονικά χωράφια, τα οποία έχουν νιτρικά άλατα. Τα νιτρικά άλατα αποτελούν τροφή για τα καλάμια, τα οποία αυξάνονται υπερβολικά.

Η λίμνη Παμβώτιδα στα νερά της φιλοξενεί αρκετά είδη οργανισμών. Ακόμα και οι μικρότεροι οργανισμοί είναι πολύ σημαντικοί γι' αυτή και για τους άλλους μεγαλύτερους οργανισμούς γιατί μ' αυτούς τρέφονται, αποτελώντας έτσι έναν πολύ σημαντικό κρίκο της τροφικής αλυσίδας.

Οι καραβίδες, τα χέλια, οι κυπρίνοι, και οι φαλαρίδες με τις πάπιες αποτελούν τους μεγάλους οργανισμούς της λίμνης. Μικρότεροι οργανισμοί είναι τα μαρίτσια, οι τσίμες και οι γαρίδες.

Οι περισσότεροι απ' αυτούς και σχεδόν όλοι ζουν τρώγοντας φυτοπλαγκτόν ή ζωοπλαγκτόν και ζουν κυρίως σε περιοχές με ρηγά νερά, κι αυτό γιατί εκεί υπάρχουν ιδανικές συνθήκες.

Έτσι, συμπερασματικά η λίμνη αποτελεί εκτός από το όμορφο τοπίο έναν πολύ πλούσιο υδροβιότοπο, στον οποίο υπάρχουν φυτικοί και ζωικοί οργανισμοί, όπως αυτοί που αναφέραμε.

Η λίμνη Παμβώτιδα μπορεί να έχει αρκετά πλεονεκτήματα, όπως αυτό του όμορφου τοπίου, όμως κινδυνεύει από τη μόλυνση, τη ρύπανση και τον ευτροφισμό.

Η μόλυνση αυτή δεν εκδηλώθηκε σε μια ορισμένη χρονική στιγμή αλλά σταδιακά. Στην αρχή μολύνθηκε η κεντρική συλλέκτρια τάφρος Λαψίστας γιατί ήταν ο μοναδικός αποδέκτης όλων των λυμάτων και στην συνέχεια η μόλυνση προχώρησε προς την κύρια λίμνη.

Παρόλα αυτά η λίμνη ακόμα και με τη μόλυνση, η οποία με κατάλληλες ενέργειες και παρεμβάσεις μπορεί να περιορισθεί, αποτελεί ένα σημαντικό κρίκο της αλυσίδας του τοπίου των Ιωαννίνων που σίγουρα πρέπει να αξιοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο και να γίνει ένα μέρος που θα προσελκύει πολλούς επισκέπτες.

Στο τέλος οι μαθητές της τάξης, με τη βοήθεια των συντονιστών-καθηγητών, αξιολόγησαν το υλικό που συγκεντρώθηκε και ακολούθως η κάθε ομάδα εργασίας έγραψε το αντίστοιχο θέμα: 1. Δασύλλια, 2. Άλση, 3. Πάρκα, 4. Λίμνη.

Η ενασχόληση με το θέμα, η ταξινόμηση και η επεξεργασία του υλικού αποκάλυψε την καθοριστική επίδραση των φυσικών δεδομένων στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του σημερινού ανθρώπου, που είναι υποβαθμισμένη στις μεγαλουπόλεις.

Στην περίπτωσή μας, οι κάτοικοι της πόλης των Ιωαννίνων απολαμβάνουν τα «προνόμια» της μεγαλούπολης, αλλά έχουν και πλούσια επαφή με τη φύση.

Η ΠΟΛΗ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Οι μαθητές του Β1 και Β3 επέλεξαν να επεξεργαστούν το θέμα: «η πόλη μας άλλοτε και τώρα», με τα εξής κριτήρια: α) η επιθυμία τους να γνωρίσουν την ιστορία της πόλης και των κατοίκων της, β) να καταγράψουν τις σημερινές δυνατότητες που προσφέρει και γ) να αναγνωρίσουν την αξία της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Για την επεξεργασία του θέματος χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες με υποθέματα:

1. Η ίδρυση και η εξέλιξη της πόλης
2. Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία
3. Ελεύθερος χρόνος στην πόλη
4. Δημοσκόπηση-συμπέρασμα

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος επισκέφτηκαν το Βυζαντινό μουσείο και αθλητικά κέντρα. Συνέλεξαν υλικό είτε από βιβλιογραφικές πηγές, είτε από επισκέψεις τους σε διάφορα σημεία της πόλης.

Συμμετείχαν 7 καθηγητές με τις εξής ειδικότητες: 2 φιλόλογοι, 1 μαθηματικός, 1 φυσικός, 1 αγγλικής φιλολογίας, 1 γερμανικής φιλολογίας και 1 οικιακής οικονομίας.

1. Η ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Ιωάννινα: πόλη της Ηπείρου, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού και της επαρχίας Δωδώνης. Κτισμένη στη νοτιοδυτική όχθη της λίμνης Παμβώτιδας, περιβάλλεται από βουνά και λόφους: το Μιτσικέλι και το Δρίσκο στο βορρά, τον Ολύτσικα ή Τόμαρο στα νοτιοδυτικά και τα υψώματα του Μπιζανίου στο νότο. Το κάστρο, που δεσπόζει στην πόλη, είναι κτισμένο πάνω σε μια μικρή, αλλά απόκρημνη και φυσικά οχυρή χερσόνησο της λίμνης.

Μέσα στα τείχη του περιοριζόταν η πόλη των Ιωαννίνων ως τις αρχές του 17ου αιώνα. Το 1020 τα Ιωάννινα ήταν έδρα επισκόπου και το 1082 μνημονεύεται ως ένα από τα οχυρά που κατέλαβαν οι Νορμανδοί επιδρομείς. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204) αρχίζει μια περίοδος ακμής για την πόλη. Ο ιδρυτής του δεσποτάτου της Ηπείρου Μιχαήλ Κομνηνός κτίζει εκεί μεγάλα οχυρωματικά έργα, πυκνώνει τον πληθυσμό και παρέχει άσυλο σε διάφορα μέλη της σκορπισμένης βυζαντινής αριστοκρατίας.

Το 1430 η πόλη παραχωρήθηκε από τους άρχοντες στον Σινάν Πασά με σημαντικά όμως ανταλλάγματα: διατήρησε ένα είδος ημιανεξαρτησίας μέχρι την επανάσταση του Διονυσίου του Σκυλοσόφου (1611). Τότε οι Τούρκοι κατήργησαν τα προνόμια, εγκαταστάθηκαν στο κάστρο και κατεδάφισαν τα χριστιανικά κτίσματα. Από τα μέσα του 17ου αιώνα, η πόλη μπήκε σε μια νέα περίοδο ακμής.

Μια ισχυρή τάξη εμπόρων και βιοτεχνών (γουναράδων και μεταλλουργών) της δίνει νέα ζωή. Το αποκορύφωμα της ακμής συμπίπτει με την περίοδο της ηγεμονίας του Αλή Πασά (1788 - 1822). Ο πληθυσμός των Ιωαννίνων μαζί με την πολυμελή τουρκική και εβραϊκή κοινότητα έφτασε τότε τους 45.000 κατοίκους.

Η παρακμή άρχισε το 1820, όταν η πόλη καταστράφηκε από τα αντιμαχόμενα στρατεύματα του Αλή και του Σουλτάνου. Αργότερα, μετά την Πυρκαγιά του 1869, ανοικοδομήθηκε βάσει νέων σχεδίων. Απελευθερώθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 1913.

Κατά τους τελευταίους αγώνες της τουρκοκρατίας τα Ιωάννινα απέκτησαν πανελλήνια αίγλη ως πνευματικό κέντρο, χάρη στις φημισμένες σχολές τους. Σήμερα, είναι έδρα Πανεπιστημίου και αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά και κοινωνικά κέντρα της βορειοδυτικής Ελλάδας. Διαθέτουν αεροδρόμιο.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Τη νύχτα της 20ης προς την 21η, ο διοικητής του έβδομου Συντάγματος Ζέρβας κα-

τέστρωσε το σχέδιο της επίθεσης εναντίον Δουρούτης και Σαδοβίτσας. Τις διαταγές επρόκειτο να μεταδώσει ο Χρίστος Σούλης. Ο Εσάτ Πασάς, επειδή κατανόησε πως περιήλθε σε δύσκολη θέση, είχε παραδώσει την πόλη άνευ όρων, μαζί με την φρουρά. Το πρωτόκολλο υπογράφηκε στις 11 το βράδυ, της 20ης προς την 21η, στο Εμίν Αγά. Απ' τα χωριά Σταυράκι και Νεοχώρι, με διαταγή του Διαδόχου, ο ελληνικός στρατός μπαίνει στα Γιάννενα. Η υποδοχή ήταν αποθεωτική. Ύστερα από δουλεία πέντε αιώνων η Ήπειρος ανέπνεε ελεύθερο αέρα.

2. Ο ΔΡΟΜΟΣ ΕΙΧΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Περπατώντας στους δρόμους των Ιωαννίνων ανακαλύψαμε ότι πολλοί από αυτούς έχουν πάρει το όνομά τους από λόγιους της Ηπείρου, οι οποίοι έκαναν σημαντικές ευεργεσίες στην πόλη μας και μερικοί από αυτούς σε ολόκληρο το έθνος. Αυτό μας κίνησε το ενδιαφέρον να ψάξουμε και να βρούμε πληροφορίες γι' αυτούς και την ιστορία τους. Ανατρέξαμε, λοιπόν, στα βιβλία της βιβλιοθήκης μας και συγκεντρώσαμε πληροφορίες για τα εξής πρόσωπα:

- Αριστείδης και Σπυρίδων Αραβαντινός
- Αθανάσιος Ψαλίδας
- Αρτέμιος Μίχου
- Ευάγγελος Μπόγκας
- Δημήτριος Τ. Νότη Μπότσαρη
- Νικόλαος Νίτσος
- Νικόλαος Χαντζάρου
- Χρήστος Χρηστοβασίλης
- Ευάγγελος Αβέρωφ -Τοσίτσας
- Γεώργιος Βλαχλείδης
- Δοσίθεος Φιλίτης
- Γρηγόριος Σακκάς
- Δημήτριος Σαλαμάγκας
- Γιοσέφ Ελιγιά
- Κωνσταντίνος Φρόντζος
- Γεώργιος Πελλερέν
- Ιωάννης Βηλαράς
- Χρήστος Σούλης
- Χριστόφορος Εμποροκομήτης

3. ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

3α. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Οι μαθητές συνέταξαν Τουριστικό Οδηγό της πόλης, από τον οποίο παραθέτουμε ορισμένες πληροφορίες στα Αγγλικά και στα Γερμανικά.

The city today

A very human town full of life with new buildings, roads, recreation centers, parks etc. Most of the hotels are in the center and offer a variety of facilities to the visitors. A walk from the central square along Dodonis road or toward its picturesque lake is a very good idea. While going down Averof street he will see the park «Litharitsia» on the right with its wonderful view to the lake and the historical islet and also many pop-

ular art shops. If you have ever visited Florence, Averof street will remind you of Ponte Vecchio. At the end of Averof street, one of its oldest quarters is situated Kourmanio. And there we are at the entrance of the Castle (Kastro), which is surely worth a visit and then a walk by the lake will definitely revive you. Here, one can find a lot of restaurants and nightclubs as well in the center of town. The boat will take you can taste delicious eels and frog legs in its restaurants. Ioannina will captivate you from the first moment with its history, the nightlife, the variety of bars, the theatre, the cinema and the «loukoulan» meals in the taverns. The University hospital of Dourouti, the General Hospital «Chatzikosta» and all the pharmacies are at your service whenever it's needed. You will also have the opportunity to see very interesting painting exhibitions in galleries, in the French Institute as well in the Town Hall. If you are lucky you may see variety of festivals like «Epirotika» which are held in the summer, and «Dodonaia» with thertical performance of ancient theatre, several concerts of popular or classical music. Thus you'll leave Ioannina with very good impressions.

Die Stadt Ioannina (allgemein)

Ioannina ist eine Stadt am Westufer des Sees von Ioannina. Die Stadt ist der wirtschaftliche Mittelpunkt von Epirus. Zu Beginn des 13Jh wurde Ioannina die Hauptstadt von Epirus. 1430 wurde es von den Türken erobert. Ab 1788 war Ioannina der Sitz Ali Paschas. Sein Ferienhaus kann man auf der Insel von Ioannina sehen und es ist heute eine Touristenattraktion. Auf der Insel gibt es auch mehrere bzyantinische Klüster. 1913 wurde die Stadt von den Türken befreit.

Heute hat die Stadt Ioannina über 100.000 Einwohner. Das wirtschaftliche Leben wird von der Universität und den zwei grossen Krankenhäusern geprägt. Bekannt ist Ioannina als die Stadt der Silberschmieden, denn hier werden seit Jahrhunderten von erfahrenen Handwerkern silberne Schmuckstücke produziert. Die meisten Silberwaren werden von Geschäften in der Averofstrasse verkauft. Ioannina ist eine lebendige Stadt mit zahlreichen Restaurants und Strassencafes. Wichtige Sehenswürdigkeiten der Stadt sind, ausser der Insel, die Festung, die Museen (Byzantinisches, Archäologisches, und Historisches Wachsfiguren Museum von Pavlos Vrellis) und die Steintropfhöhle in Perama.

Die bezauberte Landschaft, von der Ioannina umgeben ist, zieht immer mehr Touristen an.

3β. ΧΩΡΟΙ ΔΙΑΣΚΕΛΑΣΗΣ

Στα Ιωάννινα υπάρχουν πολλοί χώροι, στους οποίους οι νέοι μπορούν να διασκεδάσουν και να περάσουν τον ελεύθερό τους χρόνο.

Οι χώροι, στους οποίους κυρίως συχνάζουν οι νέοι από τις πρώτες τάξεις του γυ-

μνασίου έως και τις τελευταίες τάξεις του λυκείου, καθώς και οι φοιτητές, είναι οι καφετέριες. Είναι μέρη με πρωτότυπη διακόσμηση, πολλά χρώματα και γενικά ευχάριστο περιβάλλον. Εκεί προσφέρονται ζεστά και δροσερά ροφήματα, ποτά, αναψυκτικά και σε ορισμένες απ' αυτές γλυκά σε προσιτές τιμές.

Χώρους διασκέδασης επίσης αποτελούν και τα μπαρ, όπου προσφέρονται κυρίως αλκοολούχα ποτά, ενώ αντίθετα δεν υπάρχει μεγάλη ποικιλία ροφημάτων.

Γενικά, οι περισσότεροι νέοι είναι ικανοποιημένοι με τους χώρους διασκέδασης και τις τιμές, συμπεριλαμβανομένων των μπαρ και των καφετεριών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΣΕ ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ, CLUB, INTERNET CAFE ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΝΕΩΝ

- Πιο πολλές καφετέριες κ.ο.κ. υπάρχουν στην οδό Δωδώνης και στον Μώλο.
- Πιο λίγες καφετέριες υπάρχουν στη στοά Σάρκα, στην Πλατεία Πάργης και στις οδούς Χαριλάου Τρικούπη, Μ. Αλεξάνδρου και 28ης Οκτωβρίου.
- Σε όλες τις καφετέριες κ.ο.κ. ισχύουν οι ίδιες σχεδόν τιμές.
- Γενικά, οι καφετέριες στο κέντρο είναι πιο φθηνές απ' ότι στον παραλίμνιο και έξω από το κέντρο των Ιωαννίνων.
- Γενικά, οι χώροι συνάντησης που λειτουργούν και για ενήλικες είναι κάπως ακριβόι για τον έφηβο των μεσαίων κοινωνικών τάξεων.

Για την εξαγωγή των ανωτέρω συμπερασμάτων διεξήχθη έρευνα στα κεντρικότερα σημεία της πόλης, όπου και καταγράφηκαν σε κατηγορίες οι διάφοροι χώροι διασκέδασης. Παράλληλα έγινε τιμοληψία, αξιολόγηση και χαρτογράφηση των χώρων αυτών.

3γ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Στην πόλη μας υπάρχουν πολλά αθλητικά κέντρα στα οποία οι νέοι αθλούνται, μεταξύ των άλλων, στο μπάσκετ και στην αντισφαίριση.

ΜΠΑΣΚΕΤ

Αν και το μπάσκετ μοιάζει κατά κάποιο τρόπο με τα παλιά παιχνίδια που έπαιζαν οι Ολμέκοι και οι Αζτέκοι στο Μεξικό, το άθλημα, όπως το ξέρουμε σήμερα, εφευρέθηκε το 1891 από τον Τζέιμς Νέισμιθ, έναν Καναδό Κληρικό που δίδασκε στις ΗΠΑ.

Το ανώτατο Διοικητικό όργανο του αθλήματος είναι η Διεθνής Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Μπάσκετ (FIBA), που ιδρύθηκε το 1932.

Το Μπάσκετ περιλήφθηκε για πρώτη φορά στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων το 1936.

Το γήπεδο έχει μήκος 28,10 μ. και πλάτος 15,10 μ. Οι μπασκέτες έχουν φάρδος 1,8 μ. και ύψος 1,2 μ.

ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ

Άθλημα που παίζεται με 2 ή σπανιότερα με 4 παίκτες, σε ένα ορθογώνιο χώρο που χωρίζεται στην μέση με ένα δίχτυ.

Σκοπός του κάθε παίχτη είναι να στείλει μια μικρή και κούφια μπάλα στο μισό χώρο του αντίπαλού του.

Τα γήπεδα αντισφαίρισης στα Γιάννενα είναι 14. Τα 2 είναι στην Λιμνοπούλα, 4 στο Πανηπειρωτικό Στάδιο και 8 στο Γιαννιώτικο Σαλόνι.

Στο Γιαννιώτικο Σαλόνι είναι εγγεγραμμένα 100 παιδιά έως και 17 ετών και 130 ενήλικες.

«Η ΠΟΛΗ ΜΑΣ ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Η επιλογή του θέματος

«Η πόλη μας μια πολυπολιτισμική κοινωνία» έγινε από τους μαθητές ύστερα από συζήτηση και συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Μετά την επιλογή του θέματος δόθηκε έντυπο εικονογραφημένο υλικό, το οποίο βοήθησε τους μαθητές να κατανοήσουν και να αντιδιαστείλουν τους βασικούς όρους που συσχετίζονται με την πολυπολιτισμικότητα της κοινωνίας στην οποία ζουν, όπως εθνικότητα, ιθαγένεια, έθνος και τα χαρακτηριστικά του, πολιτισμός, πατρίδα. Έγινε επίσης αντιληπτό τι σημαίνουν οι όροι «παλινοστούντες» και «ομογενείς» και το πώς μπορεί κάποιος να αποκτήσει την υπηκοότητά του και την ιθαγένειά του. Γνώρισαν προκαταλήψεις και διατύπωσαν τις απόψεις τους για το πως βλέπουν τις συνήθειες των άλλων λαών.

Στόχοι

- ✓ Συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας των ξένων ανθρώπων που κατοικούν στην πόλη και ο σεβασμός στην ιδιαιτερότητά τους.
- ✓ Κατανόηση των αναγκών αυτών των ανθρώπων, που για οποιοδήποτε δικό τους λόγο επέλεξαν την πόλη αυτή ως δεύτερη πατρίδα τους.
- ✓ Γνωριμία με τον πολιτισμό τους (γλώσσα, παραδόσεις).
- ✓ Απαλλαγή από την ξενοφοβία και αντίσταση στο ρατσισμό.
- ✓ Επιδίωξη αρμονικής συμβίωσης και κοινής πορείας ντόπιων και ξένων στο μέλλον.
- ✓ Ενίσχυση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας με τους αλλοδαπούς και με τη χώρα τους.

Χωρισμός σε ομάδες

Οι ομάδες των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήταν πέντε, που αντιστοιχούσαν στις ισάριθμες οπτικές προσέγγισης του θέματος. Η πρώτη ομάδα ερεύνησε ιστορικά το θέμα κάνοντας ιστορική αναδρομή, η δεύτερη θρησκευολογικά, η τρίτη ψυχο-κοινωνιολογικά, η τέταρτη λαογραφικά και η πέμπτη τοπογραφικά.

Η πρώτη ομάδα

Εργάστηκε κυρίως στη βιβλιοθήκη του σχολείου χρησιμοποιώντας υλικό που υπήρχε σε αυτή, αλλά και υλικό που δόθηκε από τον υπεύθυνο καθηγητή της ομάδας. Οι μαθητές ανέτρεξαν σε πηγές που καταμαρτυρούν την πολυπολιτισμικότητα της πόλης μας, στο παρελθόν και το σήμερα, όπως στη Γεωγραφία Νεωτερική (1791) του Δανιήλ Φιλιππίδη και του Γρ. Κωσταντά, όπου καταμαρτυρείται η πολυπολιτισμικότητα της πόλης των Ιωαννίνων: «Ιωάννινα, πόλη μεγάλη, πολυάνθρωπη, πλούσια,...Κατοικείται από Ρωμαίους (=Ρωμιούς) πολλούς και από Τούρκους ολίγους και Εβραίους...». Ανέγνωσαν μαρτυρίες ξένων περιηγητών, όπως του γάλλου Φραγκίσκου Πουκεβίλ, που έμεινε δέκα χρόνια στα Γιάννενα στην αυλή του Αλή Πασά, του Λόρδου Βύρωνα, του Χόμπ Χάους, του Χόλλαντ, της Σαντεπλάιρ, του τούρκου Τσελεμπί Εβλιά και του γάλλου γιατρού Spon.

Οι μαθητές πληροφορήθηκαν ότι στη διάρκεια του 19ου αι. τα Γιάννενα υπήρξαν το κέντρο «διακίνησης ιδεών, το οποίο επηρέαζε ολόκληρη τη Βαλκανική Χερσόνησο». Στη Ζωσιμαία σχολή μάλιστα φοιτούσαν, μαζί με τους Ηπειρώτες, μαθητές από την Ανατολική Ρωμυλία και την Κωνσταντινούπολη. Διδάσκονταν δε τη γαλλική, τη τουρκική και τη γερμανική γλώσσα. Παράλληλα λειτούργησαν σχολεία Οθωμανικά, Εβραϊκά και Ρουμάνικα. Στο Κάστρο δε των Ιωαννίνων υπήρχε τουρκική βιβλιοθήκη. Τα παιδιά αναζήτησαν και κατέγραψαν επίσης μνημεία που επιμαρτυρούν την παραμονή και άλλων εθνοτήτων στην πόλη τους, όπως τα τζαμιά του Ιτς Καλέ, Καλού -τσεςμέ, και Ασλάν πασά, τοπωνύμια κ.α

Η δεύτερη ομάδα

Διερεύνησε αν υπάρχουν κάτοικοι στα Γιάννενα που ανήκουν σε άλλες θρησκείες και θρησκευτικά δόγματα. Αρχικά έγινε ανάλυση του όρου «Θρησκεία» και συζήτηση για τον τρόπο και το χρόνο που δημιουργήθηκαν οι διάφορες θρησκείες. Διαπιστώθηκε ότι η επικρατούσα θρησκεία στα Γιάννενα είναι ο Ορθόδοξος Χριστιανισμός, ένα μικρό ποσοστό είναι Καθολικοί, αρκετοί είναι Μουσουλμάνοι και Εβραίοι. Ιδιαίτερα τονίστηκε ότι στα παραμεθόρια σχολεία του Τσεπελόβου, της Πωγωνιανής, της Κόνιτσας κ.τ.λ. φοιτούν και σήμερα αρκετοί μαθητές Μουσουλμάνοι. Στη συνέχεια οι μαθητές αναζήτησαν και εντόπισαν λατρευτικούς χώρους και ιερά άλλων θρησκειών που υπάρχουν στην πόλη τους, όπως τζαμιά, εβραϊκά μνήματα και καθολικούς ναούς. Έγινε δε κατανοητό από όλους το πόσο αρμονική είναι η συνύπαρξη και η συμβίωση των κατοίκων των διαφόρων θρησκειών και δογμάτων με τους χριστιανούς ορθοδόξους.

Η Τρίτη ομάδα

Επικέντρωσε το ενδιαφέρον της στην ψυχο-κοινωνιολογική διάσταση του θέματος και τη διαχείριση της ετερότητας στο πλαίσιο προσαρμογής των ξένων εθνοτήτων στη

χώρα υποδοχής. Οι μαθητές προβληματίστηκαν για το πως εκείνοι βιώνουν τη δική τους καθημερινότητα, αν ακολουθούν τις κοινωνικές νόρμες, τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζουν και διερεύνησαν παράλληλα τις διαφυλικές τους σχέσεις και τις πολιτισμικές τους συνήθειες. Η μέθοδος που ακολουθήθηκε ήταν εκείνη των συνεντεύξεων με τη χρήση συνοπτικών ερωτηματολογίων, που συνέταξαν οι μαθητές και χρησιμοποίησαν στις επισκέψεις, που έγιναν στο νεοσύστατο Διαπολιτισμικό σχολείο της πόλης μας, στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο λειτουργεί περίπου μια δεκαετία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων καθώς και στο Γραφείο Επιμελητείας Ανηλίκων, που λειτουργεί στα δικαστήρια της πόλης. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν άλλες μαγνητοφωνήθηκαν και άλλες καταγράφηκαν. Το υλικό αυτό εμπλουτίστηκε και από σχετική βιβλιογραφική ενημέρωση και χρήση του περιορισμένου άλλωστε αριθμού βιβλίων για την περιοχή αυτή.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι μαθητές κατά την ενασχόλησή τους με το θέμα αυτό διαπίστωσαν ότι σήμερα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενσωμάτωση και ομαλή ένταξη στην κοινωνία μας όλων των μειονοτικών ομάδων που επιθυμούν να παραμείνουν στη χώρα μας με οποιαδήποτε ιδιότητα, είτε ως οικονομικοί μετανάστες είτε ως πολιτικοί πρόσφυγες. Πέρα από την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου, στο οποίο προέβη η πολιτεία μας και που αναγνωρίζει το δικαίωμα εργασίας και παραμονής στην πόλη μας, εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, διαμορφώθηκαν και νέοι επιστημονικοί κλάδοι κοινωνιολογικής, ψυχολογικής και εκπαιδευτικής προσέγγισης των ατόμων αυτών, διότι κοινή συνείδηση όλων είναι η αγωγή και η μόρφωσή τους. Η λειτουργία του Διαπολιτισμικού σχολείου στην πόλη των Ιωαννίνων είναι αποτέλεσμα της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής σκέψης και στοιχειοθετεί μια άλλη διάσταση του εκπαιδευτικού μας συστήματος στην υπηρεσία ενός γενικότερου πνεύματος αντιρατσισμού, φυλετικών διακρίσεων και ξενοφοβίας. Διαπίστωσαν επίσης οι μαθητές, σε αντίθεση με τις κοινωνικές προκαταλήψεις, ότι το ποσοστό παραβατικότητας των ατόμων αυτών είναι αριθμητικά πολύ μικρότερο από τον αντίστοιχο αριθμό παραβατικότητας των ελληνοπαίδων και ότι βαίνει συνεχώς μειούμενος, πράγμα που δείχνει ότι τα άτομα μειονοτικών ομάδων με το χρόνο αφομοιώνουν τα πολιτιστικά μας επιτεύγματα και ενσωματώνονται ομαλά σεβόμενοι τους νόμους μας. Διέβλεψαν ακόμη ότι το οικονομικό επίσης επίπεδο έπαιξε καθοριστικό ρόλο και για το λόγο αυτό η παραβατικότητα των νέων αλλοδαπών είχε σχέση κυρίως με κλοπές και παράβαση του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

Από τη σχετική βιβλιογραφία πληροφορήθηκαν για το ρόλο της κοινωνικής μάθησης και τους παράγοντες που την καθορίζουν, τους πολιτιστικούς παράγοντες και το «Βιοπολιτιστικό Πρότυπο». Μελέτησαν τις διαδικασίες κοινωνικοποίησης του ατόμου και αντιλήφθηκαν τη διαφορετικότητα της κοινωνικοποίησης από τον επιπολιτισμό, όπου δεν είναι απαραίτητη η διδασκαλία για τη μάθηση, όπως συμβαίνει με ένα μεγά-

λο αριθμό ξένων που δε φοιτούν σε σχολεία ή κέντρα γλώσσας, αλλά αποκτούν κοινωνική μόρφωση με την εμπλοκή τους στον πολιτισμό μας.

Τέλος, συνέταξαν κείμενα στα οποία ενσωμάτωσαν τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους και έκαναν μια σύντομη αποτίμηση της διαδικασίας αυτής με τα συμπεράσματά τους.

Η τέταρτη ομάδα

Η ομάδα αυτή ερεύνησε το θέμα από την πλευρά της λαογραφίας και συνέταξε ερωτηματολόγιο, το οποίο απηύθυνε στους μαθητές του διαπολιτισμικού σχολείου, στους φοιτητές του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου καθώς και σε ιδιώτες αλλοδαπούς που γνώριζαν. Με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν, οι μαθητές διαπίστωσαν ότι εκείνο που μπορεί να συντελέσει στην αμεσότερη επικοινωνία ντόπιων και ξένων είναι ο λαϊκός πολιτισμός. Ήθη, έθιμα, γιορτές, τραγούδια, παραμύθια έχουν περισσότερες ομοιότητες και λιγότερες διαφορές. Αυτό διαπιστώθηκε και από λογοτεχνικά κείμενα. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση δύο πνευματικών ανθρώπων που γεννήθηκαν στην πόλη αυτή, του Δημήτρη Χατζή και του Γιοσέφ Ελιγιά. Μετά από διεξοδική συζήτηση οι μαθητές της συγκεκριμένης ομάδας επισήμαναν ότι και παλιότερα και σήμερα οι ξένοι στην πόλη των Ιωαννίνων ήταν δραστήριοι, άνθρωποι της προσφοράς, που πήραν και έδωσαν στοιχεία πολιτισμικά. Αξιοπρόσεκτη ήταν και η επιθυμία που εξέφρασαν όσοι ρωτήθηκαν να μείνουν μόνιμα στην πόλη αυτή, γιατί τους άρεσε ο τρόπος ζωής, οι γιορτές, οι συνήθειες, ο τρόπος ψυχαγωγίας και ο φιλόξενος τρόπος αντιμετώπισής τους. Αισθάνονται ως ισότιμα μέλη της.

Η πέμπτη ομάδα

Βγήκε στην πόλη και συνάντησε αλλοδαπούς: Κινέζους, Αλβανούς, Αφρικανούς, Κροάτες. Από τη συνέντευξη που τους πήρε αποκόμισε σημαντικές πληροφορίες για τον τρόπο ζωής τους στην Ελλάδα και την άποψη που έχουν για τους Έλληνες τόσο στην καθημερινή τους επικοινωνία, όσο και στις συναλλαγές τους. Πολλοί από αυτούς δίστασαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις που τους έθεσε η ομάδα των μαθητών. Επισκέφθηκε επίσης κινέζικες ταβέρνες, όπου διαπίστωσε τις διατροφικές τους συνήθειες, την κουλτούρα τους και το οικονομικό τους επίπεδο. Στη λαϊκή αγορά της πόλης μας συνάντησε αρκετούς Αφρικανούς, με τους οποίους συνομίλησε. Ισχυρίστηκαν ότι ζουν στην πόλη μας περισσότερα από πέντε χρόνια και δεν αντιμετωπίζουν κανένα πρόβλημα με τους ντόπιους παρά μόνο στη γλώσσα. Τα βασικά επαγγέλματα που ασκούν οι Κινέζοι, οι Κροάτες και οι Αφρικανοί είναι το εμπόριο, κυρίως μικροπωλητές, ενώ οι Αλβανοί διαπρέπουν κυρίως στις οικοδομικές εργασίες και είναι εξαιρετικοί τεχνίτες στο σκάλισμα και χτίσιμο της πέτρας.

Η ομάδα προέβη επίσης στη σύνταξη ενός χάρτη, στον οποίο απεικονίζονται τα

Γιάννενα και οι περιοχές όπου εντοπίζονται οι βασικότερες εθνικότητες της πόλης μας. Οι Ρωσοπόντιοι, οι Αθίγγανοι και οι Εβραίοι μένουν σε συγκεκριμένες περιοχές, ενώ οι Αλβανοί και άλλοι αλλοδαποί είναι διάσπαρτοι σε διάφορες συνοικίες της πόλης μας.

Τα Γιάννενα ως πνευματικό κέντρο της Ηπείρου και γενικότερα του δυτικού χώρου της Ελλάδας αποτέλεσαν ένα πολιτιστικό κέντρο στη μακραίωνη ιστορία τους και παράλληλα ένα πολυπολιτισμικό σύνολο εθνοτήτων. Οι ξένοι, άλλοτε ως εσωτερικοί μετανάστες και άλλοτε ως επισκέπτες ή ως μόνιμοι κάτοικοι, ένα στόχο έχουν: να συμβιώσουν με τους ντόπιους. Συνθέτουν μια πολυπολιτισμική κοινωνία που λειτουργεί με την αναγνώριση, την αποδοχή, την ανοχή αλλά και το σεβασμό του άλλου, του ξένου, όχι μόνο στα πλαίσια της φιλοξενίας αλλά και της συμβίωσης.

Με την εργασία αυτή έγινε προσπάθεια προσέγγισης της πολυπολιτισμικής πραγματικότητας της πόλης μας. Αναδείχτηκε η ανάγκη ένταξης και ενσωμάτωσης του ξένου στοιχείου στο κοινωνικό σύνολο σε αντίθεση με τις στρατηγικές του αποκλεισμού και των διακρίσεων, που οδηγούν στην απομόνωση και τον φανατισμό. Η συνύπαρξη των διαφορετικών πολιτισμικών στοιχείων πιστεύουμε ότι θα συμβάλει στην πρόοδο της τοπικής κοινωνίας και ιστορίας. Η ένταξή τους στον εργασιακό, οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, πολιτισμικό χώρο επιφέρει μεγάλες ωφέλειες στην πόλη, με κυριότερη την απόρριψη των προκαταλήψεων και εξάλειψη των διακρίσεων. Έγιναν γνωστές και σεβαστές οι διαφορετικές πολιτισμικές αντιλήψεις και αξίες. Σήμερα στην πόλη μας πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις και δίνεται νέα διάσταση της πολιτιστικής εικόνας της πόλης, προάγονται οι πολυπολιτισμικές μελέτες (νέες μέθοδοι επιστημονικής έρευνας) και εφαρμόζονται νέες μέθοδοι εκπαίδευσης και διαπαιδαγώγησής τους.

Με βάση τους κοινωνικούς θεσμούς, το Πανεπιστήμιο, αλλά και τα πνευματικά ιδρύματα της πόλης μας, όπως η ΕΗΜ, η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, οι Σχολές των ευεργετών, την πνευματική - καλλιτεχνική και εμπορική κίνηση, που συνεχώς αυξάνει, οδηγούμαστε στην πιο αισιόδοξη προοπτική να γίνουν τα Γιάννενα μια ακόμη ευρύτερη πολυπολιτισμική κοινωνία. Σ' αυτό βέβαια συνέβαλε και θα συνεχίσει να συμβάλει η προσπάθεια αξιοποίησης αφενός μεν των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, των φυσικών, ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων και αφετέρου η κατασκευή καλύτερου οδικού δικτύου (Εγνατία οδός) και μελλοντικού σιδηροδρομικού δικτύου, που θα βγάλει όχι μόνο τα Γιάννενα αλλά και την Ήπειρο από τον αποκλεισμό και την απομόνωση.

4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**Τάξη: Γ΄****ΘΕΜΑ: «Ένα τριήμερο εκπαιδευτικό ταξίδι στην Αθήνα»****Σχολικό έτος 2003-2004****Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί:** Ζαβιτσάνου Ερασμία, ΠΕ 15

Καμένος Λεωνίδα, ΠΕ 1

Καξήρα Βασιλική, ΠΕ 3

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εφαρμογής της Ευέλικτης Ζώνης στο Γυμνάσιο. Έλαβαν μέρος εβδομήντα δύο μαθητές της Τρίτης Τάξης του 4ου Γυμνασίου Ιωαννίνων.

Το πρόγραμμα συνάντησε δυσκολίες κυρίως στην εξεύρεση των δώρων που θα πραγματοποιούνταν μέσα στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα, κι αυτό γιατί συμμετείχαν μόνο τα τρία τμήματα της Γ΄ τάξης και τρεις αντίστοιχα εκπαιδευτικοί.

Όμως τελικά το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε και τα αποτελέσματα γέμισαν ικανοποίηση και τους μαθητές αλλά και τους καθοδηγητές εκπαιδευτικούς.

Κριτήρια επιλογής θέματος

Η αφορμή για την επιλογή του θέματος ήταν η τριήμερη εκδρομή που θα πραγματοποιούσαν οι μαθητές της Γ΄ τάξης στην Αθήνα στα πλαίσια των επισκέψεων των σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων. Επέλεξαν το θέμα αυτό θέλοντας να οργανώσουν μόνοι τους το πρόγραμμα της εκδρομής και να αναζητήσουν πληροφορίες και υλικό για τους χώρους - τα μέρη που θα επισκέπτονταν.

Έτσι κι αλλιώς τα ταξίδια πάντα μας γοητεύουν, μας γεμίζουν εμπειρίες, γνώσεις και αναμνήσεις. Εδώ θυμηθήκαμε και το ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη για την Ιθάκη που εκφράζει τη λαχτάρα όλων μας για το ταξίδι.....

«Σα βγεις στον πηγεμό για την Ιθάκη,
να εύχεται νάναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις

.....

Πάντα στο νου σου νάχεις την Ιθάκη.

Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
 Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
 Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει

 Η Ιθάκη σ' έδωσε τα' ωραίο ταξίδι.
 Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στον δρόμο.....

Και η αναζήτηση γνώσεων και εμπειριών αρχίζει. Η Ευέλικτη Ζώνη μας έδωσε τ' ωραίο ταξίδι. Χωρίς αυτήν δεν θα βγαίναμε στο δρόμο.....

Προσδιορισμός σκοπού και στόχων

Σκοπός:

Να γνωρίσουν οι μαθητές τη χαρά της αναζήτησης της γνώσης που την κατακτάς μέσα από την ατομική και συλλογική προσπάθεια, αλλά και τη χαρά της δημιουργίας με το να δημιουργήσουν και να αφήσουν στους επόμενους έναν «οδηγό - πρόταση» για ένα εκπαιδευτικό τριήμερο στην Αθήνα.

Στόχοι:

- ✓ Να γνωρίσουν το ιστορικό παρελθόν και το δυναμικό παρόν της χώρας μας σε τομείς της τέχνης, του πολιτισμού και της επιστήμης.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουν ότι η συνεργασία, η αλληλοκατανόηση, ο αλληλοσεβασμός και η αλληλοαποδοχή είναι βασικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ομάδας και αποτελούν θεμέλιο για το σύγχρονο σχολείο που θα ανήκει σε όλα τα παιδιά.
- ✓ Να εκτιμήσουν γενικά τη σημασία της οργάνωσης στη ζωή τους και ειδικότερα της οργάνωσης ενός εκπαιδευτικού ταξιδιού.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα πολιτισμού, τέχνης και επιστήμης.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα της διαφύλαξης των ιστορικών μνημείων και γενικότερα της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.
- ✓ Να αντιληφθούν και να κατανοήσουν τις έννοιες δημοκρατία, δημοκρατικό πολίτευμα.
- ✓ Να αντιληφθούν την έννοια του πολίτη, να συνειδητοποιήσουν την προσωπική ευθύνη του καθενός απέναντι στα προβλήματα του τόπου και τις υποχρεώσεις που θα έχουν σαν αυριανοί πολίτες.
- ✓ Να αναπτύξουν δεξιότητες έρευνας και αναζήτησης πληροφοριών, αλλά και αξιοποίησής τους.
- ✓ Να συνηθίσουν στη χρήση του Η/Υ, του Ίντερνετ και των πολυμέσων.

Οι στόχοι μας είναι λοιπόν γνωστικοί, συμμετοχικοί, κοινωνικοί και αυτομορφωτικοί.

Μεθοδολογική προσέγγιση

Το θέμα προσεγγίστηκε με τη μέθοδο Project. Η μέθοδος αυτή είναι μια ανοιχτή διαδικασία μάθησης. Είναι η μέθοδος που μαθαίνει στα παιδιά πώς να μαθαίνουν.

Τα στάδια που ακολουθήσαμε σύμφωνα με τη μέθοδο Project ήταν:

A. Προπαρασκευή - Ευαισθητοποίηση

Έγινε ενημέρωση των μαθητών για την Ευέλικτη Ζώνη, το σκοπό της και το τι αφορά το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Έγινε αναφορά στην διαφορετικότητα και την ανάγκη αποδοχής των «διαφορετικών ατόμων». Αυτό διευκόλυνε στη δημιουργία ομάδων και στην εξέλιξη γενικότερα του προγράμματος, γιατί οι μαθητές κατανόησαν ότι όλοι πρέπει να νιώθουν ότι ανήκουν στην ομάδα της τάξης τους και ότι είναι σημαντικοί και αποδεκτοί από όλους.

Οι μαθητές συζήτησαν με τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα υλοποίησης του προγράμματος. Έγινε συμφωνία για συνεργασία και συνυπευθυνότητα, αλλά και σεβασμό στη διαφορετικότητα.

B. Επιλογή Θέματος

Προτάθηκαν διάφορα θέματα από τους μαθητές, όπως η λίμνη μας και πως θα την προστατεύσουμε, το δάσος και η σχέση του με τον άνθρωπο, τα ναρκωτικά στον κόσμο των νέων, η επικοινωνία μεταξύ των δύο φύλων, Ωριμάζοντας (από το Πολυθεματικό βιβλίο), ένα εκπαιδευτικό τριήμερο στην Αθήνα, η εκμετάλλευση των παιδιών.

Μετά από συζήτηση πάνω σε κάθε θέμα χωριστά, τα παιδιά επέλεξαν το θέμα του εκπαιδευτικού τριήμερου στην Αθήνα. Πιο πάνω αναφέραμε τους λόγους που οδήγησαν τους μαθητές σ' αυτή την επιλογή.

Επίσης έγινε ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων για το πρόγραμμα και τους στόχους του και ζητήθηκε ηθική συμπαράσταση και συνεργασία.

Γ. Σκοποθεσία - Στοχοθεσία

Τέθηκε ο σκοπός της εργασίας και οι επιμέρους στόχοι, όπως αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Δ. Προγραμματισμός - Σχεδιασμός

Δόθηκε διερευνητικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές για να δούμε τις προτιμήσεις τους όσον αφορά τους χώρους που θα ήθελαν να επισκεφτούν στην Αθήνα, ποιους χώρους έχουν ήδη επισκεφτεί και αν θα ήθελαν να γνωρίζουν κάποια πράγματα για τους χώρους αυτούς από πριν. Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου μας βοήθησαν να διαμορφώσουμε το πρόγραμμα της εκδρομής σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις προσδοκίες των παιδιών, αλλά και στην αξιολόγηση του προγράμματος στο τέλος της εργασίας μας.

Οργανώσαμε και σχεδιάσαμε τις ενέργειες που θα ακολουθούσαμε, τη διαδικασία έρευνας, τον τρόπο δράσης και το χρόνο που θα απαιτούνταν σε κάθε στάδιο (χρονδιάγραμμα). Έτσι τα παιδιά επέλεξαν τα υποθέματα και χωρίστηκαν σε ομάδες.

Τα υποθέματα των ομάδων ήταν τα παρακάτω:

- Βουλή των Ελλήνων στο χτες και στο σήμερα
- Η Ακρόπολη - μνημείο πολιτισμού
- Το Πλανητάριο - Ταξίδι στα άστρα (Ευγενίδειο Ίδρυμα)
- Αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος
- Θωρηκτό Γ. Αβέρωφ
- Το Μετρό - ο σταθμός του Συντάγματος και της Ακρόπολης

Οι πρώτοι μαθητές κάθε ομάδας αποτέλεσαν και τους «αρχηγούς». Ο χωρισμός σε ομάδες έγινε αφού λήφθηκαν υπόψη τα ενδιαφέροντα και οι δυνατότητες καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης στο Ίντερνετ.

Εδώ θα ήθελα να σημειώσω ένα βασικό πλεονέκτημα της Ευέλικτης Ζώνης απέναντι στα άλλα Σχολικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα (Περιβαλλοντική Εκπ/ση, Αγωγή Υγείας κλπ). Δεν αντιμετωπίσαμε ιδιαίτερο πρόβλημα συνεργασίας μεταξύ των μαθητών γιατί η περισσότερη «δουλειά» έγινε στο σχολείο εντός του ωρολογίου προγράμματος. Αυτό έκανε τους μαθητές να αισθάνονται πιο άνετα και να μην στραγγαλίζονται, κυρίως οι καλοί μαθητές, από την πίεση του χρόνου (η έλλειψη χρόνου από την πλευρά των μαθητών προκειμένου να ασχοληθούν με εξωσχολικές δραστηριότητες είναι γεγονός).

Μετά το χωρισμό - συγκρότηση των ομάδων και τον ορισμό αρχηγού, έγινε επιμερισμός του έργου και ανάθεση συγκεκριμένου έργου στους μαθητές.

Ε. Έρευνα

Η έρευνα ήταν το κέντρο της εργασίας. Οι μαθητές εργάστηκαν ατομικά και κατά ομάδες ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος κάθε φορά.

Συγκέντρωσαν πληροφορίες (Βιβλιογραφία) από βιβλία του σχολείου, από εγκυκλοπαίδειες, από το Ίντερνετ.

Τα παιδιά από τη φάση του προγραμματισμού είχαν επισκεφτεί το εργαστήριο πληροφορικής, όπου είχαν αναζητήσει πληροφορίες για τους πιθανούς χώρους επίσκεψής τους στην Αθήνα. Στόχος τους ήταν η επιλογή των «καλύτερων» χώρων ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους.

Δόθηκε υλικό στους μαθητές από τους υπεύθυνους καθηγητές αλλά και από άλλους συνεργαζόμενους εκπαιδευτικούς.

Πραγματοποιήθηκε και το τριήμερο εκπαιδευτικό ταξίδι στην Αθήνα όπου έγινε και η εφαρμογή του προγράμματος που οι ίδιοι είχαν οργανώσει.

ΣΤ. Συζήτηση - Ανάλυση πληροφοριών - Σύνθεση Συμπερασμάτων

Όλο το υλικό που προέκυψε από την έρευνα συγκεντρώθηκε κατά ομάδα και έγινε ανάλυση των πληροφοριών. Μετά από συζήτηση έγιναν ανακοινώσεις των επιμέρους ομάδων στο σύνολο των μαθητών. Σκοπός μας από την αρχή ήταν να ανακοινώσουν τα παιδιά τα αποτελέσματα των ερευνών τους για να ενημερωθούν και τα άλλα παιδιά. Έτσι θα γινόταν πιο ενδιαφέρουσα η ξενάγησή τους στους χώρους που θα επισκεφτόταν. Ουσιαστικά τα ίδια τα παιδιά θα γινόταν οι ξεναγοί μας.

Πριν αλλά και μετά την εκδρομή τα παιδιά δηλώνουν την ικανοποίησή τους από τα όσα έμαθαν μέσα από όλη τη διαδικασία και από την ερευνά τους ειδικότερα.

Παρουσίαση

Αποφασίσαμε να γίνει:

- Γραπτή παρουσίαση: Δημιουργία «οδηγού - πρόταση». Έτσι άρχισαν να γράφονται οι πληροφορίες και να ταξινομούνται για να εκδοθεί το έργο. Τα παιδιά εργάστηκαν διατμηματικά (όλοι οι μαθητές και από τα 3 τμήματα της Γ' τάξης που είχαν κοινά θέματα).
- Προφορική παρουσίαση: στους μαθητές όλου του σχολείου και τους γονείς σε ειδική εκδήλωση στο χώρο του σχολείου.
- Παρουσίαση με εικόνες, φωτογραφίες, διαφάνειες.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση ήταν ανατροφοδοτική σ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Έγινε επίσης συζήτηση μέσα στην τάξη, ξανακοιτάζοντας τους στόχους που είχαμε βάλει στην αρχή του προγράμματος και κάνοντας κριτική όλων όσων πετύχαμε (αυτοαξιολόγηση).

Δόθηκε ένα ερωτηματολόγιο στους μαθητές μετά την επιστροφή τους από το ταξίδι για να αξιολογήσουμε την πορεία του προγράμματος. Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, στο οποίο εξέφρασαν τις απόψεις τους και για το πρόγραμμα που συμμετείχαν αλλά και για την Ευέλικτη Ζώνη. Τα αποτελέσματα των τριών ερωτηματολογίων συζητήθηκαν και βγήκαν συμπεράσματα, που θα ανακοινωθούν στην παρουσίαση του προγράμματος στην σχολική κοινότητα.

Τηρήθηκε ημερολόγιο δραστηριοτήτων σε συνεργασία με τον Διευθυντή κ. Βλάχο Ιωάννη, καθώς δημιουργήθηκε και ένα πλαίσιο παρακολούθησης του προγράμματος με συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων εκπαιδευτικών, μεταξύ των μαθητών αλλά και μεταξύ μαθητών και καθηγητών.

Ερωτηματολόγιο Διερεύνησης

1) Σ' ένα εκπαιδευτικό ταξίδι στην Αθήνα ποιους χώρους θα θέλατε να επισκεφτείτε;

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας	☐
Ακρόπολη	☐
Μετρό	☐
Θωρηκτό Γ. Αβέρωφ	☐
Πλανητάριο	☐
Βουλή (Κοινοβούλιο - Έκθεση)	☐
Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος	☐
Αττικό Πάρκο	☐
Άλλο, τι;.....	

2) Όταν προγραμματίζεται μια εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα τι σας ενδιαφέρει περισσότερο;

Να δείτε Αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία	☐
Να ψυχαγωγηθείτε (σινεμά, θέατρο, λούνα πάρκ, συναυλίες)	☐
Συνδυασμός και των δύο	☐

3) Έχετε επισκεφτεί την Ακρόπολη;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4) Έχετε επισκεφτεί τη Βουλή - Κοινοβούλιο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

5) Θα σας ενδιέφερε να γνωρίζετε από πριν μερικά πράγματα για το χώρο που θα επισκεφτείτε;

Πολύ Αρκετά Λίγο Καθόλου

Αποτελέσματα διερευνητικού ερωτηματολογίου

Στην ερώτηση ποιους χώρους θα ήθελαν οι μαθητές να επισκεφτούν σε ένα επικείμενο εκπαιδευτικό ταξίδι στην Αθήνα στην πρώτη θέση των προτιμήσεων με ποσοστό 92% έρχεται το Πλανητάριο, δεύτερο το Μετρό, τρίτη η Ακρόπολη, τέταρτη η Βουλή, πέμπτο το Αττικό Πάρκο, στην έκτη θέση το Θωρηκτό Γ. Αβέρωφ και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, έβδομο το Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος και στην τελευταία θέση κάποιο Λούνα Πάρκ, το Village Center.

Στην ερώτηση όταν προγραμματίζεται μια εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα τι σας ενδιαφέρει περισσότερο απαντούν σε ποσοστό 76% ότι θέλουν να συνδυάζουν την επίσκεψη σε Αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία με την διασκέδαση. Το 3% επιθυμούν την επίσκεψη μόνο σε αρχαιολογικούς χώρους και το 21% μόνο την ψυχαγωγία.

Το 68% των μαθητών είχαν επισκεφτεί την Ακρόπολη και το 32% όχι.

Το 71% δεν είχαν επισκεφτεί τη Βουλή και μόνο το 29% απάντησαν ότι την είχαν επισκεφτεί.

Το 80% των μαθητών ενδιαφέρονταν, από αρκετά έως πολύ, να γνωρίζουν από πριν μερικά πράγματα για το χώρο που θα επισκέπτονταν, ενώ το 20% από λίγο έως καθόλου.

Ανάλυση αποτελεσμάτων διερευνητικού ερωτηματολογίου

Από τις απαντήσεις των μαθητών μας διαπιστώσαμε την επιθυμία των περισσότερων να γνωρίζουν από πριν κάποια πράγματα για τα μέρη που θα επισκέπτονταν στην εκδρομή τους στην Αθήνα. Η αναζήτηση πληροφοριών ήταν άλλωστε ένας από τους στόχους μας.

Η πλειοψηφία των μαθητών δήλωσε την επιθυμία να συνδυάσουν σ' αυτή την εκδρομή την γνώση και την ψυχαγωγία. Με βάση τις προτιμήσεις τους και τις επιλογές τους για τους χώρους που επιθυμούσαν να επισκεφτούν, προσπαθήσαμε να φτιάξουμε το πρόγραμμα της εκπαιδευτικής εκδρομής.